

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre ... 480 Lel.

Fél évre ... 240 Lel.

Negyed évre ... 120 Lel.

Havonta ... 40 Lel.

Hirdetések díjazás szerint

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
3 lel. Bucarestben 50 banival
több.

Az áremelés csődje

A vasut minden állam háztartásában jelentékeny tényező, a vasúti pénztárcába befolyó milliók arra szolgálják, hogy az állam pénzügyi egyensúlyát fenntartani segítsék. Románia és a körülötte levő szomszédos államok az utóbbi időkben úgy akarnak gondoskodni, hogy államháztartásukban hiba ne essék, hogy az állami üzemeket megdrágítsák. Egy szer a trafik van a soron, máskor a posta, azután meg a vasúti tarifa.

Erre az elméletre most alaposan rácsafolt a szomszédos Magyarország. Az utóbbi időkben ugyszólván hónapról-hónapra emelte a magyar államvasut a viteldíjat, legutóbb november elsején jelentették be a közönségnek, hogy ezután a vasuton való utazás egyenlő lesz a kocsussal. Ezzel a magyaránny emeléssel azután sikerült a vasut utasainak elérniük, hogy tures vonatokat indítsanak az állomásokról. A közönség képtelen megfizetni a horribilis viteldíjat és inkább nem utazik. Az első és másodosztályú kocsik majdnem teljesen üresek és a kalauz csodálkozással néz arra az utasra, aki teljes elsőosztályú, vagy másodosztályú jeggyel merészkedik fel valamilyen vonatra. A harmadosztályú kocsik pedig igen demokratikus intézményekké léptek elő, a kemény fapadokon paraszt mellett jólszabott ruhájú ur ül és az elegáns kosztümös hölgy kénytelen a munkásasszony mellett szorongani.

Ez történik a szomszédos Magyarországon, de majdnem hasonló ehhez a helyzet a román vasutakon is. A túlszűfolt első és másodosztályú kocsik már itt is ritkaságszámba mennek, a polgárság tartózkodik az utazástól és ha halaszthatatlanul sürgős dolga van, úgy ráfanyalodik a harmadosztályra. Tévőd, aki azt hiszi, hogy a szomszédos Jugoszláviában, vagy Csehszlovákiában más volna a helyzet. A magas viteldíjak ott is csak azt eredményezték, hogy az emberek nem képesek megfizetni a magas tarifát és inkább nem utaznak. A közönség teherbíró képessége nem határtalan és akik mégis erre építenek,

azok nem bizonyulnak jó tüzletembereknek. Akár állam, akár magánember, pénzügyi egyensúlyát sohasem tudja úgy helyreállítani, hogy szinte megfizethetetlen árat szab. Példa erre a magyar államvasut, amely a várható haszon helyett tures kocsik révén újabb

deficitet lesz kénytelen elkönyvelni és — példa az a szinigazgató, aki túlmagas helyárralval nem hogy becsalogatná a közönséget a színházba, hanem egyenesen elriasztja azt onnan. Reális üzletember a közönség teherbíró képessége nélkül sohasem kalkulál...

A királylátogatás előtt.

(Lázasan folynak az előkészületek Aradon és Temesváron.)

Mária királyné nem jön.

(Saját tudósítónktól.) A királyi pár aradi szombati fogadtatására az előkészületek a legnagyobb körültekintéssel folynak tovább. Ma már elküldte a megyei prefektúra az összes hatóságok, hivatalok, testületek, intézmények és iskolák vezetőinek a meghívót, a mellyel a pályaudvari fogadáshoz és a görög keleti román székesegyházban tartandó ünnepélyes Te Deumhoz invitálja a címzeteket. Ugyancsak megkapták már ma az iskolák vezetői az utasítást az iskolás gyermekeknek a bevonulás utvonalaának mindkét oldalán sorfalként való felállítására. Az udvari vonat délelőtt 9 órakor érkezik meg Aradra, de a meghívók már reggel nyolc órára kéri a meghívottaknak a pályaudvar várótermében való megjelenését. Öltözet férfiak részére frakk, ennek hiányában szakett vagy redingote, fehér keztyűvel, a hölgyek részére uccai ruha. A pályaudvari fogadtatás után a megjelenők a királyi kíséret kivételével azonnal a Muresianu (Nádor), Tudor Vladimirescu (Dobó), G. Popa (Ferdinand), Horia (Széchenyi) és a Consistoriului (Báthlyány)-uccákon át a görög keleti román székesegyházba mennek, hogy a királyi pár odaérkezését megelőzzék. A székesegyház küszöbét a királyi pár fogja utóljára átlépni és azután a templomba senki nem mehet be többé. A székesegyházban tartandó Te Deumra különben a prefektúra külön számozott jegyeket adott ki, amelyeket a meghívókhöz mellékelten küldött el. A felséges pár és kísérete pedig a pályaudvaron történt fogadtatás után a főútvonalon vonul be a lovas díszsápad kíséretében. A királyi pár tulajdonképpen ünneplése és a város közönsége által való fogadtatása a főútvonalon való bevonulás alkamával történik, mert a tervezett katonai díszmela a most történő ezredcsere miatt elmarad.

A székesegyházban tartott ünnepélyes istentisztelet után a királyi pár a város meglekintésére indul. A király nagyobb gyártelepeket: a vagon és automobilygyárat, a textilgyárat és még több na-

gyobb fizemet fog megtekinteni. Ez idő alatt a királyné jótékony intézményeket és kórházakat látogat. A király meglekinti végül a várat is. Pontosan délután 1 órakor a Kulturpalota nagytermében királyi bankett, délután öt órakor pedig a megyeháza dísztermében tea lesz a királyi pár és meghívott vendégek részvételével. Este fél hét órára mindazok, akik hivatalosak voltak a reggeli fogadtatáshoz, ismét megjelennek a pályaudvaron, hogy a királyi párt búcsúztassák. Az uralkodópár fél hét után érkezik a pályaudvarra és az ünnepélyes búcsúztatás után beszállanak az udvari vonatba, a mellyel Temesvárra utaznak.

A megyeházán, a prefektus, az alispán, a főjegyzők és a titkár hivatalos helyiségeit, összesen tiztágas szobát és termet királyi lakosztállyá alakítanak át, amelyeknek a bebutorozását ma kezdték meg. A régi csillárokat is eltávolították és helyükbe újakat helyeztek. Valamennyi egy-egy iparművészeti remek. Ugyanez érvényes a berendezés többi tárgyaira is. A királyi pár ennek a lakosztálynak a helyiségében fog visszavonulni a délutáni órákban.

A királyi pár látogatásával kapcsolatban érkezik Aradra Bratianu Ionel miniszterelnök, valamint Mosoiu és Misu miniszterek is. Rájuk kívül Aradra érkeznek a kormány tagjai közül Constantinescu földművelésügyi, Marzescu igazságügyi és Mardarescu tábornok hadügyminiszter is, valamint Tartarescu kisebbségi államtitkár. A három miniszter és az államtitkár már tegnap megérkeztek Dévára, ahol ma vadászaton vettek részt. A miniszterek és az államtitkár vagy pénteken délután, vagy szombaton reggel a nemzetközi gyorsvonattal érkeznek Aradra. A kormány Aradra érkező tagjai elkísérik a királyi párt utjukban Temesvárra, Lugosra és Karánsebestre is.

Temesvári előkészületek.

Temesváron a királyi pár ünneplés fogadtatására lázasan folynak az előkészületek dr. Costa Gyula prefektus irányítása mel-

lett, hogy az uralkodópár fogadtatása és ünneplése minél impozánsabb és bensőségesebb legyen.

A pályaudvar ez alkalommal pompás díszben várja a magas vendégeket. A pályaudvarral szemben emelt hatalmas diadalkapun most végzik az utolsó simításokat, a Lloyd soron emelt királyi sátor belső díszítését is most végzik.

A bevonulás utját hatalmas guvilandos oszlopokon lobogó zászlók szegélyezik.

A prefektúrán most folynak a nagyszabású berendezési munkálatok. A fenséges párnak ugyanis a prefektúrán lesz lakása és erre célra tiz szobát rendeznek be a királyi pár részére.

A magas vendégek temesvári látogatása alkalmával Bailean nagyszabasi metropolita is Temesvárra érkezik. Az finnepi istentiszteletet ő fogja celebrálni. Az aradi, lugosi s valószínűleg a karánsebesi püspök szintén Temesvárra jön, ugyszintén Csihorszky nagyszabasi hadosztályparancsnok. A vasárnapi bankett 160. a hétfői 120 terítékes lesz.

Gyönyörűnek ígérkezik a vasárnapi díszfelvonulás és az etnografiai csoport felvonulása, melyet dr. Coste prefektus állít össze. Ebben szines csoportokban az összes bánati nemzetiségek részt vesznek, lovasbandériumokkal tarkítva.

A díszfelvonuláson a cserkész csapatok is részt vesznek Velcean tanár főparancsnok vezetése alatt.

A végleges megállapodás szerint a királyi pár temesvári tartózkodása tényleg három napig tart, mint azt már mai számunkban jeleztük. A harmadik napon, kedden a király kíséretével Komlósrá megy, ahol dézsóné lesz. Komlós községen kívül még Billéd és Lovrin meglekogatása is tervbe van véve és esetleg Pészak és Nyerő községeket is felkeresi a király. Komlósról az uralkodópár automobilon Lugosra, majd Karánsebesre megy. A már ismertetett előkelőségeken kívül újabb értesüléseink szerint Stefanescu és Prodan tábornokok, Voinescu sziguranca vezérfelügyelő, Pavelescu CFR. vezérfelügyelő, Camarescu vezérfelügyelő.

A királyné látogatása elmarad.

Késő este az aradi prefektúrara a királyi kabinetből távirat érkezett, hogy Mária királyné látogatása elmarad. Georgescu János, belügyi vezérfelügyelő, prefektus közölte munkatársunkkal, hogy a királyné gyengélkedése miatt orvosnak tanácsára otthon marad és nem kíséri el a királyi aradi és bánsgyi utjában.

Röptében Bucuresti körül. (Mozgalmas élet a fővárosban.)

(Bucuresti levél.) A bekecskékkel, nehéz piéhekkel és korai bundákkal bevonuló erdélybeli számára az első kellemes meglepetés az, hogy a levegő itt olyan nyugodt, meleg, mint Predealától beljebb augusztusban volt. Az első meglepetés után rendre következnek a többiek, amelyek bizonyára megérdemlik, hogy a Románia fővárosát alig, vagy éppen nem ismerő magyar testvéreimnek tarka csokorba fongjam őket kis izelítőtől abból, amit félnap alatt látni lehet Bucurestiből.

A „taxikó”.

A főutvonalak lassan gördülő zsufolt autórengtetegében (persze minden második sétántat fész) a figyelmet magára vonja egy kissé beljebb közlekedő könnyedén és hangtalanul sikkó személyszállító villanyos autó. Ez a „taxikó”. A közelmúltban hozta be a forgalomba a főváros. A főpostától a chausseéig közlekedik három percenként a Calea Victoriei út. Bár nincsenek állandó megállóhelyei, rendkívül praktikus jármű, mivel csak inteni kell s a járda mellé huz és megáll. Fejlesztés után le kell fizetni a sofför mellett ülő bájos incassornak a nyolc leies viteldíjat. Jegyet nem adnak érte, az ellenőrzést pedig az utvonal közvisó pontjain szogálatot teljesítő kálauz végzi, aki pontosan feljegyzi magának, hogy az arra szökő elektro mobilban hány személy ül. A „taxikó” annál is hamarabb kedveit

tett, mivel a bucuresti ember nem szereti a bérkocsit, az autótaxis pedig nem fogad el 100 leinél kevesebbet.

Ha az ut porát elakarja az ember tüntetni lábbelijéről, sodálkozással tapasztalja, hogy a valakör gombamódra működő utcai cipőtisztítók eltűntek Bucurest aszfaltjáról. Az a magyarázata a dolgnak, hogy az élelmes cipőkrémvállalatok megszerezték maguknak a nyilvános cipőtisztítás monopóliumát és zárt bódékban rendezték be cipőtisztító intézeteket. Érdekesek a körpulton egymás mellett terpeszkedő poros cipők (tulajdonosaik magas székekben ülnek) és a fekete, vagy fehérbőrű tisztító egy ültében két párat is fényesre dörzsöl, anélkül, hogy a lábak tulajdonosait csak egy rövid pillantásra is méktatná.

A „chifdeluc”, a fogpiszkáló és a figyelő.

Kávéházakat alig látni. Főleg azért, mert nagyon kevés van. A román fővárosban mindig unalmasak és népszerűtlenekek voltak a kávéházak, most pedig még az évtizedek óta működők is egymásután csukódnak be. Legutóbb az eléggé látogatott Imperial is megszűnt, hogy helyt adjon a nevért öröklő női konfekciós üzletnek.

A kávéházaknak megfelelő forgalom a cukrázókban (Elysée, Capsa, Rigler, Popoviciu) bonyolódik le, amelyeknek hátulsó dohányszóit főleg a gyöngébb nem-

hez tartozók, pártolják. Ha pedig éhes valaki, úgy betér az amerikai típusu „Aperativ bar”-ba, ahol megeszik néhány „chifdeluc”-ot, fasirbombát, természetesen kizárólag fogpiszkálóval, amelynek kezeléséhez megfelelő könnyedség szükséges, különben menten meglátják az illetőben az idegent és a baksist is fejszámolják. A fasirtbombára pompásan csuszlik a „mastica”. A fogyasztás ideges tempóban és mindenkor állva történik. Mindenki önmagát szolgálja ki, mindössze az ugynevezett letagadások megakadályozása végett örködnek az élesszemű figyelők.

Aki az utcán borotválkozik.

Az utcai élet köztudomásúlag az egész világon sehol sem olyan élénk, sőt lázas, mint Bucurestiben, főleg a külvárosokban, ahol természetesen az alacsonyabb néposztályból nemcsak az utcán evő, hanem az utcán borotválkozó embereket is látni. De az igazi élet csak este nyolc órakor kezdődik, amikor is bennszülött és idegen egyaránt megy valahova. Hogy hová? Istenem, Bucurestinek nincs az a kisebb utcája, ahol ne volna legalább tíz szórakozóhely. Az őszi színházi szezon egyelőre még alakulóban van, ámbar valószínű, hogy a mulatóhelyek később is látogatottabbak lesznek, mint a nemzeti színház és az Opera. Előbbiek közül az Alhambra műsora jelenleg tiszta francia nyelvű számokból áll, amelyeket máig is játszanak a párisi Tabarinban, tehát már ezért

is megnézi minden bukuresti, aki szívesen áldoz 150 leit egy közepfinom zsolyéért, ha pénzéért párisi zarnatu pikantériát kap.

A legújabb mulató a Danaug Cabaret Pigall's a Banca Nationala utcában. Itt mutatja be legfrissebb táncakcióit Vili mester, a legnépszerűbb és legboszorkányosabb ügyességű táncmárió. — Pesti fiú. Pár évvel ezelőtt még egy lármás hangszerről elnevezett budapesti utcában élt, de akkor valószínűleg nem is álmódott arról, hogy ilyen felkapott táncelhelyessé nővi ki magát. Kivüle egész csomó magyar kabaréművész szórakoztatja a bucurestieket.

Meglepő mértékben és gyors ütemben indult meg az építkezés. Számos magánház létesül s tömredék nemzetközi pénzintézetek, biztosító társaságok és kereskedelmi vállalatok létesítenek maguknak székházakat. A szorosán vett belvárosban nem kevesebb, mint 44 épülő palotát számoltam össze.

Amit nem látni.

Az idegenek közül nagyon kevesen ismerik Bucuresti állatkertjét, amely a Károly parkban van elhelyezve. Ez a park megfelel a budapesti Városligetnek. Mélyvízű, barna tó, közepén sziget, kis vendéglővel, köröskörül az állatkert és hátul a hadimúzeum, a kiállított negyvenkettes mozsárral. Ugyancsak a Károly parkban van az imponáló kolosszeum, amelyben megfelelő rendezés mellett a maga

A hirtelen halálról.

Irtó: Löwy József.

A nagyközönség is tudja, hogy néha emberek látszólagos, sőt tényleges egészség közepette hirtelen meghalnak. Tudja, hogy ez előfordulhat utcán és otthon, munka vagy pihenés közben, nappal vagy éjjel. Mindamellé, ha véletlenül orvosnál, vagy valamely ártatlan orvosi beavatkozás, pl. bőr alá történt befecskendezés után történik ilyesmi, azonnal hajlandó az orvost felelőssé tenni. Holott nyilvánvaló, hogy pl. 1 vagy 2 centigramm morfiám vagy még ártatlanabb szer halált nem okozhat; hát tehát a befecskendezés után valaki meghal, abban a bőr alá adott gyógyszer ugyancsak ártatlan.

Szerencsére, az ily esetek nagyon ritkák, de már ájulás inkább gyakori; szédülés és nagyfokú gyengeség bőr alá való befecskendezés után egyenesen mindennapi. És egészen mindegy, milyen a bőr alá adott szer. Lehet az a divatos arzen, vagy a még divatosabb fehérjekészítmények egyike, pl. ablan, caseoran, nighaltej, neurolysin, phlogetán stb. vagy akármi: egyre megy.

Mi a nagyfokú gyengeség és szédülés, műkifejzéssel kollapszus, elesettség oka? E kérdésre felelve, a cimben megjelölt tárgy-

nál maradunk, mert a hirtelen halál oka ugyanaz. Lehet betegség, pl. szivbántalmak, vesebántalmak, alkati betegségek stb. De lehet különben egészséges testnél kimerült testi munka, álmatlanság, izgalom után. Sok kivált ideges ember állapota összefügg a légnyomással: némelyik alacsony légnyomásnál érzi jól magát, a másik megfordítva. Az ilyenek gyors légnyomás-változás idején vajmi könnyen lesznek rosszul akár orvosnál, akár másutt.

Sok eset teljesen rejtelmes marad. Egy kollégám sógornője, 20 éves viruló leány, korcsolyázott, hirtelen összeesett és meghalt. Felboncolták, a boncolás nem derített ki semmit. Ha véletlenül bármiféle gyógyszer befecskendezése után történik ez, nehéz lett volna a hozzá nem értőket meggyőzni arról, hogy nincs összefüggés a befecskendezés és a halál között.

Emlékeztetés marad a tudomány történetében az, hogy az első beteg, akit műtét végett altatni akartak, az altatás előtt meghalt. És ez nagy szerencse volt. Mert évekre visszavetette volna az altatás tanát, ha véletlenül egy-két órával később, altatás alatt vagy közben hal meg.

Bécsben történt a következő eset: Egy napon egy előkelő ur-

logushoz betért egy öreg ur. Kisebbit műtétet beszéltek meg, amelyhez bőr alá befecskendezéssel való érzéstelenítés lett volna szükséges. Beszélgetés közben a beteg lefordul a székről és meghal. Ha ez a befecskendezés után történik, maga az urologus is talán összefüggésbe hozta volna a halált a befecskendezéssel.

Ennek a fordítottja az az öreg bácsi, akit magam láttam Budapesten Róna tanár osztályán. Darázs-fészke volt (karbunkulus), amelyet megoperáltak. A seb szépen gyógyult. Megbeszéltük, hogy egy nap elbocsátjuk a beteget gyógyultan, de azon a napon halva leltük az öreget ágyában. A jól sikerült műtét után két héttel, amikor már a műtési seb is begyógyult.

Más eset. Fogat húzatni ment egy ur, akiről a fogorvos tudta, hogy évek óta vesebajban szenved. Emiatt az orvos óvatos volt s érzéstelenítéssel húzta ki a különben is laza fogat. Az illető jó állapotban ment haza. Otthon este újságolvasás közben lefordult székéről és meghalt. Ugyanez megtörténhetett volna foghúzás közben is. És ha az illető novocaint fecskendezett volna be, annak tudták volna be a halálesetet.

Hangsúlyoznom kell, hogy a fentebb említett betegségek nem ad-

nak kielégítő magyarázatot a hirtelen halálra. Mert hiszen sokkal több hasonló, sőt súlyosabb állapotban levő beteg van, aki rendszeren, azaz fokozatos gyengülés után hal meg. Nagyon sok, egyenként esetleg kicsiny tényező működik közre a hirtelen halál oka gyanánt és e tényezők nagyobb része ma is ismeretlen. Az, amit esetleg oknak mondunk, pl. ijedtség, vagy izgalom — és eivégre egy orvosi injekció is okozhat izgalmat — csak annyiban szerepel, mint a villanygomb megnyomása előkészített aknánál, melyet a robbanás követ.

Ilyenkor aztán, ha a boncolás nem derít ki semmit — az esetek nagyobb részében így van — azt mondjuk, szivszéllhűtés szerepelt. Ez ugyan igaz, csak éppen nem mond semmit, mert továbbra sem tudjuk, mi okozta a szivszéllhűdést.

Ignorabimus! Du Bois Raymond mondotta kibátran ezt a szót a múlt század második felében, amikor sokan hitték az egyoldalú, különben nagy érdemű természettudósok közül, hogy mindent fognak tudni. Nem tudjuk, nem is fogjuk tudni ezt sem, mint annyi mást. Nem tehetünk mást, mint alázattal meghajolni a végtelen, az örök, az ismeretlen előtt!

tökéletes stílszerűségében előadható volna bármelyik klasszikus görög dráma. Erre azonban még nem gondolnak Bucurestiben.

Nagyobb baj, hogy a könyves boltokból valósággal hiányoznak az idegen irodalmi művek és tudományos munkák. A kiállított dolgok kilencven százalékát zeneművek, költések teszik. Simán és hangzó. Bucurest táncot, mulat íhieg a mámorban, de nem tanul. Keletkezésük ugyan mostanában antikvárus boltok a Dimbovica partján, azonban ezek egyelőre a lélek és az agy helyett inkább a szem számára valók. És kár, hogy ezek is csak a szajnaparti hagyomány és példa kedvéért születtek meg.

(s. i.)

Ekszerlopás a vonatokban.

(Utikaland az eltűnt és újramegkerült ékszerekkel.)

(Saját tudósítónktól.) Ma délután az a hír terjedt el Aradon, hogy a Budapesten elhunyt Weisz Márkus menyét, Weisz Károlynét a Budapestről Aradra érkező gyorsvonat kifizették és több száz ezer lej értékű ékszert loptak el tőle. A Közlöny munkatársa felkeresette Weisz Károlynét, aki elmondta, hogy Budapesten elutazása előtt magához vett egy lakkbőr táskát, amelyben ötven millió magyar korona értékű ékszereit helyezte el. Nagykáta előtt rémülettel vette észre, hogy a táskát az ékszerekkel együtt eltűnt. Azonnal értesítették a gyorsvonat személyzetét, amely felkutatatta a fülkéket, azonban a táskát seholsem találták. A vonat Nagykátára érkezett és az ottani vasúti rendőrség jelentést tett, amely szintén megindította a nyomozást, de teljesen eredménytelenül. Előbb azt hitték, hogy talán Budapesten felejtették a táskát és az állomási rendőrség ebben az irányban táviratilag kérdést intézett Weisz Károlyné Budapesten lakó családjához, ahonnan Szolnokon kapták meg a választ, hogy a táskát a fiatal uriaszony magával vitte. A szolnoki állomási rendőrség szintén nyomozni kezdett a táskát titokzatos eltűnése ügyében. Több utast leszállítottak a vonatról, közöttük Vámos Antalt az aradi Hitelbank igazgatóját is, akit azért akartak őrizetbe venni, mert a Weiszék fülkéje melől átszállott egy másik kocsi. Szerencsére azonban egy polgári ruhás rendőrtisztviselő utazott a vonaton, aki Szolnoknál ismét megkezdte a vonat felkutatását és Szajol előtt ugyanabban a hálókocsiban, melyben Weisz Károlyné utaztak, a harmadik fülkében egyik ülés mellett megtalálta a nagyértékű ékszerekkel telt táskát. A táskát eltűnéséről biztos magyarázatot nem lehet adni, lehetséges, hogy egy vasúti tolvaj akarta ellopni és amikor látta, hogy a rendőrtisztviselő körültekintéssel ismét hozzáfogott kereséséhez, elrejtette a táskát az idegen fülkében. A több száz ezer lejt érő ékszerek szerencsésen megkerültek és így a magyarországi rendőrség beszüntette a nyomozást.

Németország a katonai diktatura felé.

(Puccsra készülnek a nacionalisták. — Újabb antiszemita zavargások Berlinben. — Csapatösszevonás a bajor-thüringiai határon.)

(A Közlöny távirati tudósítása. Németországban a nacionalista mozgalom kezd mindnagyobb arányokat ölteni. Poroszországban minden percben várják a bajor nacionalista brigádok bevonulását és Pomerániában és Meklenburgban is erős csapat készülnek mérni Stresemann polgári kormányára. Ma a helyzet az, hogy ha a bajorok lesznek a helyzet urai, egy jobboldali puccs és diktatura következik, ha Stresemannék ellentálnak, úgy véres polgárháború tör ki. — A legújabb német eseményekről az alábbi eredeti táviratok számolnak be:

Gyűjtőtábort a müncheni zsidók részére.

Münchenből táviratozzák: A *Völkischer Beobachter* a zsidók kiutasításának kérdésében kijelenti, hogy kellemetlen következmények elkerülése céljából célszerű volna a zsidókat gyűjtőtáborokban elhelyezni.

Berlinből táviratozzák: Már napok óta a mai napra jóslták a bajor harcservezetek felvonulását. Eddig azonban az alakulatok harcias fellépéséről még nem érkezett jelentés. Nagyon valószínűnek tartják, hogy erre nem is fog sor kerülni. Ugyanis kiderült, hogy a jobboldali pártok és alakulatok között mélyreható ellentétek vannak, amelyek abból keletkeztek, hogy az északnémet hazafias szervezetek katonai diktaturát akarnak porosz vezérelt alatt, míg a bajorok Erhardt vagy Ludendorff diktatúráját kívánják. Egy aránt vannak hível a Helfferich és a Cuno kombinációnak is. Ezekkel az egyenetlenségekkel együttjár még a kritikus külpolitikai helyzet is, hogy szélső jobboldali puccs egyelőre nem várható.

Berlinből táviratozzák: A Koburg-bajor-thüringiai határon nagy szabású toborzás folyik. A „jungdeutsch” hordákból toborzott csapatok vezérkara átköltözött Ehrenburgba és a volt hercegi uralkodócsalád kastélyában helyezkedett el. Kedd óta a táborban szigorított riadókészültség van. Az országutak keresztezésénél állig felfegyverzett őrségek fosztogatnak és az élelmiszeres szekereket betérlik a táborba. Altenhausenben a hórogzkeresztesek a pogrom jelszavával két zsidó családot a házukból elhurcoltak és halálraítéltek, de az ítéletet nem hajtották eddig végre. A városban lakó összes zsidókat kifosztották és a városkából kikergették őket.

Újabb antiszemita zavargások Berlinben.

Berlinből jelentik: Tegnap megismétlődtek az utcai tüntetések, amelyek a végén antiszemita zavargásokká fajultak. A kormány a legszigorúbb intézkedéseket léptette életbe, hogy elejét vegye a további tüntetéseknek. Az egész országban nagy izgalmat keltett a Bajorországból érkező azon hír, hogy a határon csapatokat koncentráltak, amelyek Erhardt kapitány vezetésével támadásra készen állanak. A meklenburgi, a

pomerániai és a poroszországi nacionalisták támogatják a bajorokat. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy holnap a köztársaság megalakulásának évfordulója alkalmával a jobboldaliak megkísérik a diktatura kikiáltását. A szociálisták és a munkások erősen követelik a kormánytól, hogy rövidesen rendezze a bajor kérdést és azzal fenyegetőznek, ha ez késik, megvonják támogatásukat a kormánytól.

Ellentétek Franciaország és Amerika között a német jóvátétel kérdésében.

Párisból táviratozzák: Megcáfollják a Tempsnek azt a tegnapi közlését, amely szerint az olasz kormány elkenezte volna Poincaré feltételeit. A cáfolat annál hitelesebb, mert az olasz nagykövetség adta ki. Poincaré a washingtoni

francia nagykövetnek távirati uton pontos adatokat hozott tudomására, hogy Hughes az Egyesült Államok külügyi államtitkára előtt tett meg a kijelentéseket kiegészítéssel. A francia külügyminisztérium különben megkezdte a szakértői bizottság működési programjának felülvizsgálását.

Londonból jelentik: A New York Times jelentése szerint Hughes amerikai külügyi államtitkár és Jusserand washingtoni francia nagykövét tárgyalásain nem sikerült az ellentéteket kiegyenlíteni. Coolidge az Unio elnöke tegnap fogadta a francia nagykövetet. Az amerikai kormány álláspontjáról még semmit sem lehet tudni, de általában az a vélemény, hogy ha Poincaré nem áll el kikötéseitől, akkor Washington teljesen visszavonul a szakértői bizottságtól, még akkor is, ha ma létrejönne a bizottság. Minthogy a tárgyalások súlypontja Londonból áttért Washingtonra, az angol külügyminisztériumban várakozó állásponton vannak és a dolgok mai állásáról nem nyilatkoznak.

Washingtonból jelentik: A francia nagykövet a tegnapi tanácskozások során megismertette a köztársaság elnökével a francia álláspontot az új szövetségi konferenciát illetően. Nincs kizárva, hogy Amerika hozzájárul Franciaország azon feltételéhez, amely szerint a konferencia nem kompetens a ruhvidéki megállapításra.

Elfogtak egy veszedelmes zsebmetező bandát.

(Több mint 30 zsebmetzés Temesvárott és Aradon. — A banda feje — uccai sorsjegytörő. — Gatu temesvári detektívönök sikere.)

(Saját tudósítónktól.) Október óta Temesvárott rengeteg módon felszaporodott a zsebtolvajlások száma. Nap-nap után fordult elő egy-két zsebmetzés, úgy hogy dr. Lhuba Valér rendőrprefektus Gatu Attanázt, a detektívosztály főnökét bizta meg a nyomozással a tettesek kézrekerítésével. Gatu akinek nevéhez számtalan rendőrségi siker fűződik, ez esetben is rövid idő alatt kinyomozta a tetteseket és ezáltal nemcsak Temesvárt, de Aradot és az egész országot megszabadította egy közveszélyes bandától, amelynek minden egyes tagja hosszú, bűnös multra tekint vissza és már többször volt Jilava lakója.

Október hó folyamán körülbelül 40 feljelentés érkezett a temesvári kerületi rendőrségekhez. Az ismeretlen tettesek legtöbbször a villamosvasuton és ennek is a vasúti végállomástól a Szent György-térig terjedő vonalán dolgoztak. Ebből, valamint abból a tényből, hogy legtöbbször bucarestii fiatal ember érkezett Temesvárra, akik egy-két napot töltöttek csak a városban és azután néhány napra elutaztak, majd újból visszatértek, Gatu arra következtetett, hogy a tettesek idegenek.

Feltevésében nem csatlódott, mert a veszélyes

banda minden tagja bucarestii illetőségű.

A banda feje.

A banda feje Nistor Gheorghe huszonhat éves asztalos, aki legtöbbször uccai sorsjegytörő volt, még pedig Feldioreanu Nicolae néven. A Slatul Negustoresc által kiadott engedély erre a névre szűrt és valószínű, hogy ezt az igazolványt a tényleges tulajdonostól lopta, egy ilyen névre állíttatta ki. Lehetséges azonban az is, hogy Feldioreanu egyik cinkos társa, Nistor Temesvárott és Aradon, Nicolai Nistorescu és Stefan Colceriu néven is szerepelt. Társai Constantin Chirchulescu a ki-nél megtalálták Trandafirescu ismert bucarestii multi milliomas igazolványát és Joan Luca. Chirchulescu kereskedelmi iskolát végzett, 35 éves magántisztviselő.

A banda elfogatását egy érdekes esemény előzte meg. Temesvárott november hó elsején Sabl Arnold magántisztviselő feljelentést tett, hogy a villamoson elopták pénztárcáját 7000 lei készpénzzel. A károsult detektívet kért maga mellé, hogy ezekkel talán felismeri azokat, akik a kritikus pillanatban körülötte tolongtak. Már aznap délután a Szent György-téren felismert két uralkodó alakot, akik a tett elköve-

tésekor vele egy villamoson utaztak. *Reck Mátyás és Frónya Péter* detektívek erre üldözőbe vették a kérdéses egyéneket, akiket sikerült még aznap este kézre keríteni. A rendőrségen egyiknél sem találtak igazoló okmányokat, és mivel a tettet tagadták a rendőrbíró csak csavargás miatt 10 napi elzárásra ítélte őket.

Ezen idő alatt Gutu több ízben kihallgatta a két gyanús egyént, míg egy alkalommal a keresztkérdések sulya alatt az egyik bevallotta, hogy zsebmeteszők s hogy a banda feje, *Nistor Ghentye*, barátjánál együtt, egy *Elena Cotinghiu* nevű hadiözvegyvel a Bernuccai Vencel-féle vendéglőben szokott ebédelni. A két detektív ott felismerte őket s bilincsbe verve beszállították a rendőrségre.

Sorozatos zsebmeteszések.

Kihallgatásuk során beismerték, hogy október hó 13-án *Vermesán Miklós* zenésztől loptak egy pénztárcát 100 leiel, október 19-én *Papp József* kereskedősegédétől 1700 lejt emelték el, október 21-én *Kirschner Lipót* magán-tisztviselő siratott 1500 lejt. Az előbbi két lopást *Nistor*, az utóbbit *Chircolescu* követte el. *Baruch Samutól* 800 lejt loptak október 23-án *Nistor* és *Lucca*, október 27-én *Szuromy Mihály* zsebből lopták ki egy noteszt 830 lejjel, október 24-én *Dulio Butolo* trieszti mérnök-pénztárcája került a kezükbe 636 lirával s több vasuti arc képes szabadjeggyel. A 636 lirát *Nistor* Aradon váltotta be 5600 lejre.

Ezen tetteken kívül beismertek még több „lárcadobást” is. Október hó 20-án délelőtt egy kereskedőtől, aki állítólag *Lippára* való 200 lejt raboltak az ismert fogással, október 23-án pedig egy „50 év körüli, nagybajuszu, kövér urtól” szedték el ily módon 5000 lejt.

A veszedelmes zsebmeteszők Aradon, Nagyszébenben, Nagyváradon, Kolozsváron, Brassóban, Fogarason és Galacon jártak, ahol több mint valószínűleg hasonló módon „dolgoztak.”

A lopott pénztárcákat minden egyes esetben eldobták, a pénzen pedig rögtön megosztzkodtak. *Sabel* esetében az üres pénztárcát az okmányokkal az állomási pósta szekrénybe dobták s ezeket a pósta kézbesítette a károsultnak. Jellemző, hogy a zsebtolvajok által eldobott rengeteg pénztárcát és okmányokat senki sem találta meg, illetve a megtaláló egyetlen egy esetben sem juttatta a rendőrségre, pedig beigazolást nyert, hogy tényleg elhajtották azokat az utcán.

Nistor cinizmusára és arra, hogy milyen rosszul ismeri az itt élő rendőrségi rendszert végtelemül jellemző az a kijelentése, melyet kihallgatása alkalmával tett.

Nistor ugyanis odaszólt *Gutu* detektívfőnökhöz:

— Csak négy tarát engedjen tennem a villamoson a Belvárosból a vasutig s meglesz a szükséges pénz ügyvédi költségre.

Természetes, hogy *Gutu* nem tett eleget ennek a szerény kérésnek, hanem intézkedett, hogy a mai nappal a veszélyes négy gonosztevőt átadják az ügyészségnek.

A nap tükre.

Társadalomtudósok figyelmébe.

A hosszuszakállu, pápaszemes komoly tudós bácsik írják fel ezt jegyzetük margójára: Budapest, de Bécsben is igen sok zongora, gordonka és hegedűművész él. Van közöttük legnagyobb művész, nagy művész és közepes művész. Hogy titokban mindegyik saját magát tartja a legeslegnagyobbknak, az ma már régen túlhaladott álláspontra. Mióta a világ fenn áll, még nem létezett művész, aki elismerte volna egy másik művészről, hogy az akár egy niánszszal is nagyobb nála. Sajnos, a művészek számának növekedése nem áll arányban a hangversenytermek növekedésével, sőt a közönség jóvedelme és áldozatkészsége is messze mögötte marad a művészek száma növekedésének.

Már most mi történik? A művészek egyrésze a tőzsdére veti magát, a másik rész felcsap „tanácsadónak”. A tanácsadás körülbelül így történik: Az ünnepelt művész meghívást kap *Előkelő Izortól*, amelyben *Előkelő* kéri az ünnepeltet, tisztelje meg megjelenésével estélyét. Az ünnepelt elmegy végig a menüt és a házigazda nagy ravaszul becsempészi a család büszkeségét a programba. A büszkeség természetesen 8-9-10 esztendő csodagyerek. Eljátszik egy-két hegedű vagy zongorasámmot és *Előkelő Izor* boldogan siet a nagy ünnepelthez.

— Mit szól mester a kicsike jótékához? Lesz belőle valami?

Ilyenkor a mester csak ennyit mond:

—Na igen, kedves, egyes, technikája jó, bilentése kiforrott, pedálkezelése fejlett. Igen. Hm. Igen.

Távozás előtt a mester borítékot talál a zsebében, a borítékban három dollár. Ennyi a taksa. Sok mester elengedi a vacsorát, csak felszalad az *Előkelő*höz és már az ajtóból kiáltja: Billentés jó, pedálművelés kiforrott, technika briliáns, szabad a három dollárt, jónapot. A művészek rájöttek arra, hogy a tanácsadás jóvedelmezőbb a hangversenyvadásnál, napi ötszöri tanács 15 dollár, egész szép összeg. Sok ünnepelt telefonon hallgatja végig a csodagyerek hegedű vagy zongorajátékát és telefonon mond is véleményt. A család boldog, mert a szakértő véleménye

csalhatatlan, a művész boldog, mert dollárokat kap, a csodagyerek is boldog, mert — csodagyerek.

A tudós bácsik pedig a „társas-

Jellemjavító orvosi műtét.

(Agyoperációval meggyógyítottak egy fiút kóros hazudozás és csavargási hajlamától.)

Budapestről jelentik: Két héttel ezelőtt tartották meg Budapesten az első gyermekpedagógiai kongresszust, amelyen *Ranschburg* tanár többek közt egy rendkívül érdekes műtetre hívta fel a kongresszus figyelmét. A műtétet egy alig tízesztendősi fiún hajtották végre, nem mindennapi körülmények között és nem mindennapi céllal. A műtét célja volt a gyermek jellemét megváltoztatni. Pontosabban szólva: a tízéves fiú rossz erkölcsi tulajdonságait a műtét segítségével megszüntetni és a fiút jobbá tenni. És az agyműtét, amelyet a fiún végrehajtottak, teljes sikerrel járt.

A rendkívül érdekes műtétet *Ranschburg* tanár diagnózisa és indikációja alapján dr. *Lobmayer* Géza sebész tanár hajtotta végre, aki a műtétről a következőket mondta:

— Influenzás megbetegedések, különösen pedig az ugynevezett encephalitis letargica után, egyes esetekben agygyulladás marad vissza. Ez az agygyulladás úgy jön létre, hogy az agykamra csatornáit eldugulnak és így az agykamrákban levő nedv felszaporodik anélkül, hogy szabadon keringhetne. Az elzárt és állandóan szaporodó nedvek (nem vér) nyomást gyakorolnak az agyra és e nyomás következtében különböző rendellenes tünetek jönnek létre.

A szóbanlévő tízesztendősi fiú is átesett egy ilyen encephalitis letargicán és nála is fölléptek az agygyulladás következtében a rendellenes tünetek. Egyik ilyen rendellenes tünet volt a rezgő látás. Nem tudott szilárd képet alkotni a szemügyre vett tárgyról, hanem állandóan rezgő képeket kapott, egyébként egészséges szem birtokában. A betegség következtében teljesen megváltozott a fiú jellege. Az ezelőtt szorgalmas, jó tanuló hanyaggá vált, az ezelőtt megbízható gyermek hazudni, csalni és lopni kezdett, az ezelőtt békesen otthon tartózkodó fiún kóros csavargási hajlam vett erőt, úgy hogy egyre nagyobb időközök re eltűnt hazulról és szerteszét kóborolt. Oly erőssé vált nála ez a csavargási hajlam, hogy társait is csavargásra csábította. A befolyása pedig oly erős volt, hogy ma, amikor 6 már gyógyultnak tekinthető, elcsábított társai még mindig elmaradoznak hazulról.

— A fiút *Ranschburg* professzor vizsgálta és ő kísérletezett vele. Ugyancsak ő állapította meg a kóros fizikai és erkölcsi elváltozások okát is és ő állapította meg a műtét indikációját. A fiút meg-

dalmi tünet” és „hiúság” rovatokba szépen feljegyezhetik: 1923-ban a művészek tanácsadással keresték kenyerüket... (k. s.)

operáltam. Agyműtétet hajtottam nála végre oly módon, hogy új csatornákat készítettem az eldugaszolt agykamrák számára. A műtét rendkívül súlyos, hiszen oly területen kell dolgoznia a sebésznek, ahol az agy legfontosabb és legkényesebb gócpontjai vannak elhelyezve. A műtét sikerült, az agygyulladás megszűnt és a gyermek gyógyultnak tekinthető. Megszűnt a rezgő látás és megszűntek a gyermek erkölcsi defektusai. Jó tanuló lett belőle, otthonülő fiú, a kímél nem vesszük észre a kóros hazudozás hajlamát.

Arra a kérdésre, hogy lehet-e ebből az esetből általános következtetést vonni, *Lobmayer* tanár gádólag válaszolt. Amint bizonyos, hogy ebben az esetben az erkölcsi tulajdonságokat pontosan megállapítható materiális körülmények, az agygyulladás megváltozásai okozták. A jellemváltozásnak egyéb, általános sebészeti indikációira azonban ebből az esetből nem lehet gondolni.

Mint érdekes körülményt említette még meg *Lobmayer* tanár, hogy amióta ez az eset köztudomásúvá vált, igen sok szülő, főként anya, keresi fel azzal a kérelemmel, hogy operálja meg a gyermekét, mert hazudozó, vagy mert csavarog. Erről természetesen a fentebbi okok miatt nem lehet szó. E napokban aztán egy huszonnégy éves bankhivatalnokot is felvitt hozzá a családja azzal a magyarázattal, hogy rendkívül költséges életet él és műtéttel talán ki lehetne gyógyítani ebből a káros életmódjából. Természetesen ez az eset sem alkalmas sebészeti beavatkozásra. Van azonban *Ranschburg* professzornak most megint két-három olyan esete, amely valószínűleg a műtét után fog végleges megoldást és gyógyulást találni. E műtétknél a sebész nem egyedül dolgozik: szorosán együtt működik az ideggyógyással, aki-re az esetek megvizsgálása és a műtét javallata tartozik, a sebészé azután a kivitel megoldása.

Az érdekes és jelentős műtétről körülbelül ennyi tartozik az érdeklődő művelt közönségre, a többi egyelőre még tudományos elbírálásra és feldolgozásra vár.

— Az orosz tüzifaexport. Bucarestből jelentik: Oroszország hivatalos statisztikai megállapítás szerint a múlt év folyamán nyolcvanezer vagon tüzifát exportált, amelynek 60 százalékát Németország vásárolta. A kivitelre került tüzifa többi részét más európai államokba, főleg Angliába és Franciaországba szállították.

Irodalom, művészet

* **A temesvári színház műsora.** Pénteken: Totó. Először. Szombaton délután és este, vasárnap délután és este: Totó.

* **Az aradi színház műsora.** Pénteken: Egy magyar nábob. (B.) Szombaton: Asszonyok bolondja, operette. C. bérlet. Vasárnap: Asszonyok bolondja, operette. (Bérletszűnet.)

* **Egy magyar nábob.** A Hevesi Sándor által dramatizált Jókai regények közül a legjobb az „Egy magyar nábob.” A nagy mesemondó isteni zsenije ebben a klasszikusan szép regényben bontakozik ki a legnagyobb és Hevesi Sándor avatott kézzel nyult hozzá a drága műhöz, kivette abból a legszebb, leghangulatosabb részeket és elfogadható színpadi munkát készített belőle. A közönség a romantikus részeknél elzárkózott, könyvezett. A színpadról Jókai szöveget emberi szívekhez és valahogy jólesett a közönségnek az „izmusokkal” telített modern világból visszamenekülni a poézisbe, a romantikába. — Kárpáti Jánost, a múlt század első felének ezt a külön oligarchiáját, ezt a tipikusan karakterisztikus Jókai alakot Jávorn játszott. Tőle telhetőleg jó színészi munkát végzett, de nem adta azt a Kárpáti Jánost, ami a regényben van. Nem láttuk benne a kemény, akaratos, szélsőségekre hajló magyar főurat. Annál inkább tökéletes volt Mészáros Béla Kárpáti Abellinája. Minden szava, minden gesztusa eszünkbe juttatja azt a Kárpáti Abellinót, akit Jókai megírt. Sereghy Andor Szentirmai Rudolfot játszotta szintelenül. Kallós Baltay asztalosmestere meleg és emberi volt. A többi férfiszerepeket a készületlenség, a darab hangulatába való be nem illeszkedés jellemezte. Mayer Fannit Harmath Jolán tulajdon patétikus játéka teljesen idegenre tette. Szentirmai Flóra kis szerepét Mészáros Margit ügyesen játszotta. Folinuszné Teréz néni és Gyarmatyné Mavernéje értékes alakítások. Tibor ellenben operett-levegőt hozott a komor tónusu darabba. Botos Blanka szépen énekelt egy befűlésszerű szereplő hangulatos olasz románcot. Talán a szereplők között kell említenünk a sugót is, akinek hangját még az emeleten is tisztán hallotta mindenki. A sugólyukból tisztán csendülő bariton azonban nem emelte a közönség illuzióját. Az előadást dr. Krenner Miklós aradi tanár tartalmasság és lendületes Jókai értekezése vezette be. A színházat félig töltötte meg a közönség és úgy a hatásosabb jelenetek, mint a felvonások után sűrűn hangzott taps. (k. s.)

* **Temesvári színház hírek.** Totó. Pénteken este operettbemutatója lesz a városi színháznak. A magyar színtársulat bemutatja az „immár világ” szerző híres Totó operettjét, amely nem nagyképű drámai allűrökkel akar hatást vadászni, de vigság, kacagás, bohókás helyzetek könnyű kihasználásával akarja a sikert. Nézőtéri tréfa, cabaré, egyszerű figurák harsogó kacagást fognak kiváltani. A címszerepét Sárvay Rózsi, a darab főszerepeit: Deésy, Venusz, Kaszay, Somogyi Rózsi, Zilahy, stb. fogják játszani. A cabaréban új oldalról fog bemutatkozni F. Sugár Teri. A Totó pénteken, szombaton délután és este, vasárnap délután és este kerül színre. — A jövő heti műsor, amely hétfőn Marinka, a táncosnővel kezdődik, új

operett és új drámai bemutatót is ígér. Olivia hercegnő a címe annak a kiváló operettnek, amely a jövő héten pénteken kerül bemutatásra. Vajda Ernő „Trónörökös” című darabját is a jövő héten mutatják be.

* **Aradi színház hírek.** Az asszonyok bolondja. A színház legközelebbi operett-újonsága Bródy—Lajthay nagyszerű színpadi terméke, „Az asszonyok bolondja. Az érdekes meseszövegű operettet Tompa Béla

Puccsot terveztek a magyar fajvédők.

(Összeköttetésben állottak a bajor nacionalistákkal. — Átmenekült németek titkos ülései magyar politikusokkal. — Egy fajvédő képviselő letartóztatásának előzményei. —

Budapestről táviratozzák: Dr. Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselőt ma délelőtt igazoltatták a Bécs felé menő vonaton és vissza kísérték Budapestre. Állítólag kompromittáló iratokat találtak nála és ezért állították elő a budapesti rendőrfőkapitányságon kihallgatás végett. Hivatalos helyen semmi felvilágosítást sem akarnak adni az ügyről. Ugy hírlik, hogy titokzatos politikai ügyben nyomoz a főkapitányság és több politikusnál éppen ezzel kapcsolatban házkutatást is tartottak. Dr. Ulain a hírek szerint rejtélyes politikai bűnügyben inflagranti érték tetten.

Budapestről táviratozzák: Az Ulain ügygel kapcsolatban különböző hírek terjedtek el. Az egyik föltevés szerint Ulain az Esküdtűgy aktáit akarta kivinni, a nyomozás adatai szerint azonban Ulain a bajor nacionalistákkal állott összeköttetésben és Hitlerék részére akart aktákat kivinni. Ulain a vezetője állítólag annak a magyarországi csoportnak, a mely Hitlerékkel összeköttetésben állott. Megállapított nyert az is, hogy a magyar Hitler csoport Magyar Kulturliga címen működött. Ulain őrizetbevétele ügyében a Világ értesülése szerint az éjszaka minisztertanács volt.

A rendőrség figyelmét a körülmény terelte Ulainra, hogy a legtöbb nagy számmal jöttek Magyarországra fiatal emberek utlevél és beutazási engedély nélkül és a német felüldülésre hivatkozással, mint menekülők lépték át a határt. A budapesti rendőrség utlevélosztályán azonban nem jelentkeztek és ezért a rendőrség figyelme kezdte őket. Feltűnt, hogy a legtöbben költséges életmódot folytattak és megállapították azt is, hogy hetenként többször titkos összejöveteleket tartottak, amelyekben több ismert magyar politikus is résztvett.

Budapestről táviratozzák: Legújabb értesülés szerint dr. Ulain Ferenc egy Szemere Béla és társai által szerkesztett és aláírt, a bajor nacionalista szervezethez intézett, a velük való együttműködésre vonatkozó memorandumot akart Münchenbe magával vinni. Az egyik lap szerint a fajvédők és képviselőik ma éjjel bizalmas eszmecsere-t folytattak és megbeszéltek, hogy a kormánynak ebben az ügyben tanúsított magatartásával szemben miképp lépjenek fel.

Budapestről táviratozzák: Az Ulain ügyből kiolvólag ma reggelig tizenöt előállítás történt a főkapitányságon. Az előállításokról megállapították, hogy a bajor horogkeresztesek vezérével összeköttetést tartottak fenn és részesei voltak annak az

rendezi és kivül Bartók Etus, Balogh Böske, Sebestyén, Gyarmathyné és Selmeczy játszanak a darabban. Az asszonyok bolondjának aradi bemutatója szombaton lesz. Az előadás fél 9 órakor kezdődik. — Egy magyar nábob. Jókai—Hevesi színművének szerdai sikere igazolja azt, hogy a prózai daraboknak is megvan Aradon a közönsége. A színház pénteken megismétli az Egy magyar nábobot a korábbi szereposztásban.

akciónak, amelyet Ulain készített elő. A politikai puccs ügyében a nyomozás azért indult meg, mert néhány nappal azelőtt bizalmas jelentések érkeztek a főkapitánysághoz a határrendőrségektől, hogy Németországból nagyszámban özönlenek német alattvalók Magyarország felé és nagyon sokan legális utlevél nélkül, csempészeteken lépik át a határt. A rendőrség olyan nyomra akadt, mely igazolta, hogy a bajor horogkeresztesek vezére Budapestben élénk összeköttetést tart fenn és az volt a terv, hogy Budapestben is a münchenhez hasonló irányú mozgalom induljon meg. Ulain kihallgatását ma délelőtt folytatták a rendőrségen. A belügyminiszter a kormányzónak jelentést tett az ügy fejleményeiről. Szociáldemokrata képviselők beszéltek, hogy két hónap előtt már határozott tervek voltak a bajor horogkeresztesekkel való együttműködésre, akik dr. Süs horogkeresztes vezéré alatt nagyobb csapatokkal jöttek volna a magyar puccsisták segítségére. A bajorokat Sopron tájékar csempészték volna át a határon. A Sopronban berendezendő főhadiszállásról megindult volna a puccs akció a kormány ellen, a hatalom kézrekerítéséért. Az információk már két hónap óta a rendőrség birtokában voltak és azóta is folvik a nyomozás. Ulain és társai ellen az állami és társadalmi rend védelméről szóló törvénybe ütköző cselekedetek miatt indul meg az eljárás.

Budapestről táviratozzák: Az Új Nemzedék értesülése szerint az Ulain-ügy miatt ellenzéki körökben mozgalom indult meg a parlament összehívására.

„A trónörökös

Egyiptomban.”

(Gavanescul tábornok előadása.) (Saját tudósítónktól.) A temesvári francia társaskör keddi ülésének szenzációja volt. Gavanescul tábornok hadosztályparancsnok, aki annak idején a trónörökösöt el kísérte egyiptomi, indiai és japáni utján, érdekes előadást tartott az egyiptomi utazásról. Színes mindvégig érdekes előadásban Pyrauson, Konstantinápolyon át Alexandriába és Kairóba vezette a haligatóságot, amely elragadtatással hallgatta a minden részletben érdekfeszítő leírást. Mesterien festette a tábornok az exotikus vidékek életét, amelyet pompás filmfelvételek tettek szemléltetővé. A filmet br. Gábor Dezső bocsátotta rendelkezésre. Gavanescul tábornok a trónörökös utjáról egy nagyszabású munkán dolgozik, amely négy kötetre van tervezve. Az első kötet már megjelent. Az előkelő közönség, amely

lebilincselve hallgatta a színes előadást, a felolvasás végén élénk ovációkban részesítette a népszerű tábornokot.

HIREK.

Kiáltvány Arad város polgáraihoz.

Városunk ünnepi köntöst ölt magára. Kimondhatatlan öröm és büszkeség érzése hatja át az összes polgárok lelkét arra a hírre, hogy szombaton, november 10-én reggel 9 órakor városunkba érkeznek *Öfelsége a király és a királyné* az udvar és országunk nagy vezetőinek kíséretében. A legnagyobb, a legboldogabb, a legfenekelőbb és történelmi pillanat ez városunk életében. November 10-ik napjának ünnepi pillanata lesz, midőn a kiegészített Románia nagy megteremtője első ízben lép Arad város földjére. Ennek az ünnepélyes napnak az emlékei örökre bevésszönek e nagyromán tradíciójú város leibületében.

Ne legyen ember aki hiányozzék *Öfelségeik* jövetelénél, hogy fogadják őket teljes lelkesedéssel és minden szeretettel. Arad polgárai kifejezésre juttatják örömeiket, amikor részt vesznek a magas vendégek fogadtatásán, ünnepi érzelmeik összes jeleivel. Mindenki lobogozza fel házát, ablakait és balkonjait díszítse a legszebb szőnyegekkel. Este pedig 17—21 óráig világítsa ki az épületek összes ablakait. Egész nap folyamán, amikor *Öfelségeik* városunkat megtisztelik jelenlétükkel a polgárok különbség nélkül az erkölcsi kötelesség tudatának legmagasabb fokán lesznek, hogy megszervezzék ezáltal fejséges uralkodóinknak a határtalan mélységes lojalitás és szeretet teljes varázsát.

Arad, 1923. november 8.

Dr. Robu János

Arad város főpolgármestere.

375. SZÁMU RENDELET.

Ml. Gritta Ovidiu Aradváros rendőrprefektusa, a király *Öfelsége szombati látogatása alkalmával elrendeljük: szigorúan tilos, hogy bárki is a bevonuló díszmenetre, vagy afelé virágokat dobjon. A menet tartama alatt az épületekre, a háztetőkre és egyéb kiemelkedő épületrészekre felkapaszkodni senkinek nem szabad.*

Minden háztulajdonos és minden lakó felelős mindazokért a személyekért, akiket a királyi látogatás időtartama alatt lakásába befogad, de felelős azokért az eseményekért is, amelyek a házban történnek. Ovidiu Gritta, prefektus. D. P. Andreescu director.

— A hadügyminiszter Temesváron. Mardarescu tábornok, hadügyminiszter már ma délelőtt 11 órakor a Simplonnal megérkezett Temesvárra. Fogadtatására megjelent a város több előkelőségének élén Gavanescul tábornok, hadosztályparancsnok.

OSRAM
NITRA

Több világosság
Több teljesítményt jelent

OSRAM
felírást kell a villanykörteknél látnunk

14091

KÖZGAZDASÁG.

A gurahonti cementgyár beszüntette üzemét.

(300 munkást bocsátottak el — waggonhiány miatt.)

(Saját tudósítónktól.) Az állami üzemkezelésbe vett csanádi vasut vonalán fennálló rendkívüli kocsihány súlyos gazdasági hatást érezteti abban az intézkedésben, amellyel a csanádi vasutak igazgatósága, mint a gurahonti cementgyár tulajdonosa kénytelen volt waggon hiány miatt üzemét beszüntetni.

A csanádi vasut kocsiparkját a CFR igazgatósága átvétel után a CFR vonalaira dirigálta és ezzel a rendkívül nagy forgalmu brádi vonal ugyszólván, máról holnapra teherkocsi nélkül maradt. A leszállításra váró terményekkel van tele minden állomás, a kereskedők a legnagyobb erőfeszítések dacára is alig képesek egy-egy waggonhoz hozzájutni, hogy szállítási kötelezettségeiknek eleget tegyenek. A helyzet súlyosságára mi sem jellemzőbb, minthogy a pálya

tulajdonosa, maga a csanádi vasut sem volt képes a gurahonti cementgyárba szállítandó tüzfaja részére a vata de josi erdő üzeméhez megfelelő számú kocsi kapni, s mert így cementgyára megfelelő anyag nélkül maradt, kénytelen volt a 300 munkáskezet foglalkoztató gyárüzemét beszüntetni.

Eltételezve attól a súlyos gazdasági következménytől, amelyet az ország e nagy fontosságú gyárának szüneteltetése az építőiparra jelent, mérhetetlen kár a foglalkozás nélkül maradt 300 munkáscsalád kenyérnélkül maradása. — Illetékes körök figyelmét ezúttal is felhívjuk azokra az anomáliákra, amelyek a kocsi elosztásánál a CFR-nél fennállanak, s a legsürgősebb és legerélyesebb intézkedést várjuk az ország közgazdasági érdekeinek megvédése szempontjában.

= Háromszázmillió font kölcsönt kapott Románia. Bucurestiből jelentik: Az Indreptarea szerint az angol konzorciummal a hárommillió angolfontos kölcsön ügyében folyó tárgyalások eredménnyel befejeződtek. A kormány a kölcsön folyósítása után engedélyt adott a konzorciumnak a petroleum és melléktermékeinek szabad kivitelére.

= Budapesti állatvásár. Budapestről jelentik: A hétfői állatvásáron alig változtak az árak. A marhavásár 706 darab vágómarhát hajtottak fel. A vásár irányzata élénkebb volt. Az árak azonban legtöbb esetben változatlanok maradtak és a következők: ökör legjobban 4000—4600, kivételesen 4700—5000, közepes 3000—3800, gyenge 2100—2800, bika jobban 3900—4500, kivételesen 4600—5000, gyenge 2800—3400, bivaly,

2200—3500, tehén jobban 3500—4300, kivételesen 4400—4700, gyengébb 2500—3300, kicsontozni való 1800—2100, növendékmarha 2400—3600, A juhvásárra 100 darab juhot hajtottak fel. Az árak nem változtak. A sertésvásáron a felhajítás 2100 darab. A prima zsir sertés ára változatlan. A könnyű és középminőségűek iránt nincs kereslet. Prima zsirsertés 9500—9800, detailáron 10.200. Prima szedett 9500—9600, egyéb minőségű 800—9200 korona éfő kilónként.

= A korpák kivitele szabad. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium hivatalos kommunikében közli, hogy a rozs és a buza mellékterményei közül egyedül a korpák kivitele szabad, amelyet minden engedély nélkül bármilyen nagy mennyiségben lehet kiszállítani az országból

Valutapiac.

Javul a lei.

Már napokkal ezelőtt jeleztük a lei tartós sziládságát, ami ma erőteljesebb lejjavulással fokozódott. A zürichi zárlatról szóló jeletés ma nem hozta a lejt, de valószínű, hogy javulása tartós marad, Budapesten szintén emelkedett a lei és a belföldi piac nagy mértékben ellanyhult és az egyre okoskodó valuta és devizaárak jelzik a lei további emelkedésében való bizakodást.

Párisban 100 lei 8.55 frank.

Aradi valutaárak. (November 8.) Newyork 203, dollár 206, London 900, angol font 910, Páris 11.55, francia frank 11.75, Zürich 35.85, svájci frank 36.25, Milano 8.98, lira 9.10, Belgrád 2.35, dinár 2.30, Prága 5.90, szokol 5.85, Budapest külföldi 90, belföldi 135, magyar korona 133, Bécs 352, osztrák korona 340.

Temesvári valutaárak. (Nov. 8.) Newyork 204, dollár 206, London 905, angol font 915, Páris 11.70, francia frank 11.90, Zürich 35.90, svájci frank 36.30, Milano 9.12, lira 9.20, Belgrád külföldi 2.35, belföldi 2.28, dinár 2.26, Prága 5.90, szokol 5.80, Budapest külföldi 86, belföldi 136, magyar korona 133, Bécs 350, osztrák korona 335

Bucurestiben innep miatt tőzsedeszünet.

Zürichi nyitás. (November 8.) Amsterdam 218, Newyork 564, London 2507, Páris 32.1750, Milano 24.95, Prága 16.45, Budapest 0.030625, Belgrád 6.50, Bucuresti 2.7750, Bécs 0.007950.

Zürichi zárlat. (November 8.) Newyork 564, London 2508, Páris 32.20, Milano 24.95, Prága 16.45, Budapest 0.030625, Belgrád 6.45, Bécs 0.0079.50.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (November 8.) Napoleon

68800, Belgrád 221—239, Berlin 0.000016, Bucuresti 100—113, lei 101—114, London 87800—92200, angol font 88300—92700, Milano 380—935, lira 890—945, Newyork 19500—20600, Páris 1135—1201, francia frank 1150—1216, Prága 573—617, Varsó 0.000160—2.10, Bécs 27.55—29.75

A legzseniálisabb szélhámos.

Hat évre ítelték Horváth Menyhértet.

(Saját tudósítónktól.) Horváth Menyhértnek, Európa legzseniálisabb szélhámosának a neve a Közlöny olvasói előtt is ismerős cselegésü. A legagyafurttabb módon csapta be Európa és Amerika bankárait és hatóságait, míg végre egy fél esztendővel ezelőtt sikerült letartóztatni. Horváth Menyhért 1919-ben már ült egy ízben vizsgálati fogságban csekkhamisítás miatt, de azóta már elhunyt védőügyvédje kiszabadította, akét különben szintén becsapott. Horváth Menyhért annak Festetics Tamás herceg törvénytelen fia mutatkozott be és bemutatta neki többrendbeli csalásában társát Mogan Izidort is, akét Festetics országigazgajának mondott. A bécsi törvényszék Ausztriában elkövetett szélhámoságaiért a tegnapi és mai tárgyalásán vont felelősségre. Kiderült, hogy Hofner Ferenc Menyhért, aki Kolozsváron született 1890-ben és az apja Hofner Márk esernyőcsináló, anyja pedig Palkovics Mária, Horváth-Hofner, aki zsentri nek és ellenforradalmárnak játszott a magát vallására nézve izraelita, négy középiskolát végzett és a hadseregben mint közkatona szolgált. Elkövetett csalásai miatt a bíróság hat évi súlyos börtönre ítélte és a büntetés után örökre kitiltják Ausztria területéről. Horváth fellebbvett.

Az opció hatálya.

(Ki tekinthető törvényesen román állampolgárnak.)

Az állampolgárságnak rendkívül fontos kérdése már jóideje húzódik meg lehetséges rendezetlenségben. Legalább is az erre vonatkozó intézkedések ez ideig nem voltak egységesek és sokszor a helyi hatóságok ad-hoc elbírálása szerint intézték el ezt a kétségekívül kardinális kérdést. A Monitorul Oficial most megjelent száma királyi rendeletet közöl a román állampolgárság elnyerésére vonatkozólag.

A rendelet kimondja, hogy a békeszerződések minden formalitás nélkül és jogszerint teljes jogú állampolgároknak ismerik el mind azokat, akiknek a) a magyar törvények értelmében illetőségük volt a Romániához csatolt területek vagy amelyek községében, b) a volt osztrák vagy magyar állampolgárokat, ha a békeszerződés életbeléptekor nem is laktak a mai Románia területén, de itt lakó szülőtől, e területen születtek, c) a volt osztrák és magyar alattvalókat és az állampolgárság nélküli egyéneket (Heimatlos), akik a békeszerződés életbeléptekor Románia jelenlegi területén laktak, d) a volt osztrák-magyar alattvalókat, kik román nemzetiségűek és a román állampolgárságot optáltak. A békeszerződés tudvalevőleg 1921. július 26-án lépett életbe.

Azok a zsidók, akik a békeszerződés életbeléptekor Románia területén laktak és egy állampolgárságra sincs igényük, az alkotmány 133. szakasza alapján bírálандók el. E rendelkezés a régi királyságbeli menekült zsidók érdekében lett felvéve a rendeletbe.

A következő szakaszok az opció módját szabályozzák. Az optálás vagy lemondás a román állam polgárságról formális nyilatkozat, vagy más jogi tény „factum concludens” által történik. A jövőben a békeszerződésben szabályozott időn belül — a megyei prefektus, vagy a rendőrség kompetens az optálás elfogadására. Az optálással egyenlően bírálандó el, ha valaki a) idegen állam választójogi listájára iratkozott be és választójogát gyakorolta, b) idegen állam hivatalába vagy hadseregébe lépett a román kormány engedélye nélkül, c) idegen utlevelet használt, kivéve azt az esetet, ha román utlevelet nem kaphatott, d) repatriálási nyilatkozatot tett Romániából való elköltözésre.

Az optálási nyilatkozat végleges és nem vonható vissza. Ha a feleség, vagy kiskorú gyermeke az optálási idő lejártá előtt abba a helyzetbe kerülne, hogy saját nevükbe nyilatkozhatnak, akkor a férj, illetve az apa optálásának ha-

tályát magukra nézve megszüntethetik.

Az összes hatóságok kötelesek a náluk levő optálási nyilatkozatokat az illetők születési helyének polgármesteréhez eljuttatni. Kik gondoskodnak róla, hogy ez a nyilatkozat a születési anyakönyvekbe bevezetessék? Azután az optálási nyilatkozatok a belügyminiszterhez küldendők, ki azokat közli az idegen államok kormányával.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

A n. 6. közönség szives tudomására adjuk, hogy a Str. Brancovoi (Lázár-Vilmos-uccában) volt „Katain-fürdő” épületében levő

üzlet- és terménykereskedést átvettük és azt tovább vezetjük. Minden törekvésünk az leendő, hogy nagyobb pártfogóink megelégedését kiérdemeljük. 14158 **Steiner I. és Fia**

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik boldogult férjem és jó apánk

Haász Markusz

temetésén résztvettek és ravatalára virágot helyeztek vagy részvétüket fejezték ki, ezúton fogadják hálás köszönetünket.

Ész. Haász Markusz és családja. 6518

Csobod János

vizsgáló fogtechnikus

Ész. Morgenstern Gyuláné fogászati műtermét Arad, Strada Bratianu (Weizser János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4078

Perfect gépirónó,

kinek kereskedelmi levelezésben gyakorlata van, könyveléshez némileg ért, azonnali belépésre kerestetik. Román, német nyelvismerettel bírók **előnyben részesülnek.** — Csakis hosszabb gyakorlattal bírók jöhetnek számításba. Ajánlatokat KELET hírlapíródába Arad. 14054

Olcsó butorbeszerzési forrás!

Az „Aradi Kisiparosok butor-és asztalosai vállalat” Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 41. sz. a. ajánlja duosan felszerelt raktárát, ahol háló, ebédő stb. butorok a legolcsóbb árban kaphatók.

BUTOR nagy választékban olcsón kapható a

Temesvári Butorkészítő Iparosok szövetkezeténél Skudler-Liget. 187

Butorok
a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár,
ARAD, Strada Ioan Calvin 42.
Neuman palota,
Lerakat: (Strada Morla.)

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

URINÓT keresek nagyobb leánykák mellé, mint nevelő és anyahelyettes. Zongorázni tudók és idegen nyelvtudás előnyben. Fenyves Józsefné Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) déli órákban. 13585

LAMPAERNYÖK készítését, valamint filé munkát vállalom. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 1500

MUNKÁS LEÁNYOK felvételnek Gábor csokoládégyár Strada Cuza Vodă 1. (Thökoly Imre-ucca.) 6520

PIATAL NŐ házakhoz ajánlkozik bármilyen munkára. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 6519

KOVÁCSMESTER nagy fiával pusztára ajánlkozik, ki az összes gazdasági munkákban tökéletesen jártas. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6515

GAZDASSZONYNAK ajánlkozik középkorú jobb nő vidékre, vagy pusztára, ki a háztartásban teljesen jártas, tejezelet és baromfi-nevelést érti. Ajánlatokat „Szorgalmas gazdasszony” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 6516

ÜGYES megbízható képviselő és eladást ügynököket „Singer” varrógépek részletezés mellett eladására felvesz Bourne & Co. Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 9. 14158

KIFUTÓ FIU magas fizetéssel felvétetik Arad, Strada Filipescu (Flórián-ucca) 11. fűszerüzlet. 14158

ÜGYES, 13—14 éves kifutó fiu, vagy leány felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 6525

INTELLIGENS, gyermekszerető kisasszony kerestetik vidékre két kis leány mellé. Cim megtudható Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6521

ÜZLETBE pénztárosnőnek ajánlkozom. Cimeket Aradi Közlöny kiadójába leadni kérek. 6523

HÁZVEZETŐNÖT keres egyszerű háztartásba pusztára nőtlen intéző. Ajánlatokat Intézőség, Beliu. 6524

KERESÜNK aradi fátelépítőkhez íróású OYAKORNOKOT azonnali belépésre. — Seidner Bernát és Fia Arad, Strada Metianu 2. (Förrey-ucca, Nádasdy-palota. 6530

Lakás.

BUTOROZOTT szobát keresek a belvárosban azonnalra, lehetőleg fürdőszoba használattal. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 6522

Vétel és eladás.

HÁLÓSZOBA, uriszoba, ebédő és összekötő perzsaszőnyegek, ágy elé való szőmra szőnyegek, sütkő kabatok, nyest boa, fekete róka muff, utazóbunda, férfi és női aranyóra, ezüst tárgyak, ezüst kanalak, antik szalon, antik etazser, antik tárgyak, dísz tárgyak, villany csillár, ágyterítő, kézimunkák, fehérneműek, téli kabátok, stb. eladó. Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. emelet jobbra. 1000

FRACK- és smocking-öltöny középtermetre, dus levézetű páma eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Arad. 14158

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szőmra-szőnyegek, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

VADÓDI Karlsbad só üvegekben, ugyszintén mesteréges Karlsbad só üvegekben és kímérve dr. Földes gyógyszerár Arad. 14137

Női kabátok és helmék legolcsóbb bevásárlási forrása
L I S S E M Sándor divatszalon, Arad, Piața A. Iancu (Szabadság-tér) 2.

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegek, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. pobb. 1000

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

UJ BUTOR Garai butorüzletben Arad, Calea Banatului 5—12. 6195

KÉZIMUNKA-anyagok, jumperpamut és selyem, saját készítményű himzett- és tüllfüggönyök szolid árakban Erneszt üzletében Arad, színház mögött. 5038

ZASZLÓ KELME minden mennyiségben Poschnál Arad. 6502

JÓKARBAN levő ablakok, ajtók, anró téglá eladó Weisz és Rosenberg borkereskedésben Arad, Neuman-ház. 6517

IRÓASZTAL, álló tűkör, kopirprés, stb. eladó. Str. Consistorului 46. (Batthyány-ucca 7.) 6526

SZILSZKIN bunda, női ruhanemű, stb. eladó. Str. Consistorului 20. (Batthyány-ucca 19.) 6527

TELJESEN új világos hálószoba 15.000 lejtért eladó. Három részletben fizethető. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13944

BGY jókarban levő téli kabát eladó Toppf szobánál, Arad, Piața Pestele. 6534

ELADÓ egy 6 HP. fafűrészelő benzínmotor Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. (József főherceg-ut 3.) házfelügyelőnél. 6528

CSERÉPKÁLYHA jókarban levő megvételre kerestetik Vas-drogériában Arad. 14158

Ingyatlan.

CALEA Radnei-uton villaszerű magánház, uccakívágásból háztelkek, gazdaságra alkalmas ház nagy telekkel, olcsón eladók. Bővebbet Gábor építészeti irodájában Arad, gázgyárral szemben. 6482

MAGÁNHÁZAKAT, BÉRHÁZAKAT keresünk megvételre. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13945

BELVÁROSBAN gyönyörű új új magán ház átvehető öt parkettás szobás lakással, fűrdő és cselédszobával, teljes pincével sürgősen eladó. Uranus-iroda Arad főpostával szemben. 13944

Különféle.

JÓ vállalathoz, vagy iparhoz tőkével társnak ajánlkozik, aki aktív részt is venne. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6464

Lakásbejelentési nyomtatvány

kapható **PICHLER** papírkereskedésében, Arad, Bohus-palota. 6526

Valódi perzsaszőnyegek

eredeti japán vázák, és nippek, nemes porcellán és poharak, festmények híres mesterektől, antik csipke és kézimunka, Bösendorfer zongora, vitrin

eladók.

Megtékinthető d. u. 8-tól 6-ig. Cim: Kelet hírlapiroda Arad. 14054